

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Tdo/57/2013                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 4410010404                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.10.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Juraj Kliment            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:4410010404.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného O. S. pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2013 v Bratislave dovolanie obvineného O. S., zastúpeného obhajcom JUDr. Petrom Váčekom proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. augusta 2012 sp. zn. 4 To 73/2012, a takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného O. S. sa o d m i e t a.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 22. marca 2012 sp. zn. 1 T 120/2010 bol obvinený O. S. uznaný za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 13.09.1996 v Nových Zámkoch na P. ceste číslo X., ako samostatný konateľ spoločnosti U., s.r.o. so sídlom v S., ul. R. číslo XX, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava - vidiek, v zložke číslo XXXX/K, IČO: XX XXX XXX, z prevádzky spoločnosti V., s.r.o. Nové Zámky, zhotovujúcej pre U., s.r.o. Komárno na základe zmluvy o dielo zo dňa 23.03.1995 výlisky z umelej hmoty na zariadenie výrobného programu W. - WC - sprcha, ním zabezpečeným nákladným motorovým vozidlom značky Renault XXXXX, ŠPZ: O., ktoré riadil vodič z firmy W. W., s.r.o. Malacky, nechal naložiť a odviezť na dosiaľ neznáme miesto 21 kusov kovových a vstrekovacích nástrojov čísel XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX-X, ktoré sú majetkom Z. A. P., narodeného XX.XX.XXXX, bytom B., XXXX W. W. XX, a ktoré boli na základe „zmluvy o výrobe zariadenia W. - WC - sprcha“ uzatvorenej dňa 20.03.1995, medzi Z. A. P. a B. D., druhým samostatným konateľom firmy U., s.r.o. Komárno, zapožičané k priamej výrobe na základe dodacieho listu zo dňa 18.04.1995 V. Nové Zámky, pričom O. S. tak konal bez vedomia a povolenia majiteľa nástrojov Z. A. P., ktoré si bezdôvodne prisvojil a spôsobil svojim konaním Z. A. P., narodenému XX.XX.XXXX, bytom B., XXXX W. W. 31, škodu vo výške 17.824,00,-Sk (591,85 €).

Okresný súd za to obvinenému uložil podľa § 213 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. a § 36 písm. j/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, pričom výkon uloženého trestu mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bol poškodený B. D., bytom S., B. XX, s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení zahlásil obvinený odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní do všetkých jeho výrokov (č.l. 516). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním z 24. mája 2012 prostredníctvom obhajcu. Odvolanie do výroku o náhrade škody zahlásil do zápisnice aj poškodený B. D., ktoré odvolanie odôvodnil podaním z 25. júna 2012 prostredníctvom svojej splnomocnenkyne (č.l. 545).

Obvinený v dôvodoch svojho odvolania (č.l. 534-538) uviedol, že odvolanie podáva proti všetkým výrokom rozsudku ako aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Podľa obvineného si žiadnu cudziu vec neprisvojil, iba realizoval svojpomoc na základe jednostranného právneho úkonu a v súlade s platným právom nebol povinný upovedomiť o svojom úmysle realizovať záložné právo. Záverom svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a jeho spod obžaloby oslobodiť.

Poškodený v písomných dôvodoch odvolania vytýkal súdu, že mu nepriznal náhradu škody, ktorú si riadne a včas uplatnil, čím sa dostal do ťaživej ekonomickej situácie. Vytýkal tiež, že mu boli upreté jeho procesné práva.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 314 Tr. por. doručila rovnopisy odvolaní na vyjadrenie ostatným stranám trestného konania, pričom uvedenú možnosť využila iba okresná prokurátorka vo vzťahu k obvinenému, ktorá podaním z 12. júna 2012 navrhla odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietnuť.

Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí rozsudkom z 30. augusta 2012 sp. zn. 4 To 73/2012 napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/ Tr. por. zrušil v celom rozsahu a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci rozhodol tak, že obvineného uznal za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 13.09.1996 v K. na P. ceste číslo X, ako samostatne konajúci konateľ spoločnosti U., s.r.o. so sídlom v Komárne, ul. R. číslo XX, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava - vidiek vo zložke číslo XXXX/K, IČO: XX XXX XXX, z prevádzky spoločnosti V., s.r.o. Nové Zámky, zhotovujúcej pre U., s.r.o. Komárno na základe zmluvy o dielo zo dňa 23.03.1995 výlisky z umelej hmoty na zariadenie výrobného programu W. - WC - sprcha, ním zabezpečeným nákladným motorovým vozidlom značky Renault XXXXX, ŠPZ: O., ktoré riadil vodič z firmy W. W., s.r.o. Malacky, nechal naložiť a odvieť na dosiaľ neznáme miesto 21 kusov kovových a vstrekovacích nástrojov čísiel 2XXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX-X, ktoré boli vo vlastníctve Z. A. P. a ktoré boli na základe „zmluvy o výrobe zariadenia W. - WC - sprcha“ uzatvorenej dňa 20.03.1995, medzi Z. A. P. a B. D., druhým samostatne konajúcim konateľom firmy U., s.r.o. Komárno, zapožičané k priamej výrobe na základe dodacieho listu zo dňa 18.04.1995 V. Nové Zámky, pričom takto konal bez povolenia a vedomia druhého konateľa a bez vedomia a súhlasu vlastníka týchto nástrojov, ktorých neoprávneným prisvojením spôsobil Z. A. P., narodenému XX.XX.XXXX, bytom B., XXXX W. W. XX, a B. D., narodenému XX.XX.XXXX, bytom B.W. XXX/XX, S., škodu najmenej vo výške 17.824,-Sk (591,85 €).

Krajský súd obvinenému uložil podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák. a §§ 56 ods. 1, 57 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 600 (šesťsto) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, krajský súd ustanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody na 2 (dva) mesiace, zároveň podľa § 57 ods. 2 Tr. zák. vyslovil, že zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného B. D. s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Odvolať poškodeného B. D. krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 30. augusta 2012, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis druhostupňového rozhodnutia obvinený O. S. prevzal 19. októbra 2012, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 18. októbra 2012, prokurátor a splnomocnenec poškodeného prevzali rozhodnutie 19. októbra 2012.

Okresný súd Nové Zámky 9. októbra 2013 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného O. S., ktoré podal prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Petra Vačoka, ktorý obvineného obhajoval aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 29. júla 2013 a smeruje proti vyššie citovanému rozsudku krajského súdu.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu obvinený poukazoval, že podľa skutkovej vety napadnutého rozsudku predmetom prisvojenia mali byť nástroje, ktoré sú majetkom Z. A. P. B. D. uvedené veci nevlastnil, a preto ho nemožno považovať za osobu, voči ktorej mal osobitne uloženú povinnosť hájiť záujmy. Okrem toho poukazoval na skutočnosť, že medzi ním a H. A. P. prebiehali na území Švajčiarska viaceré súdne spory, v ktorých bol úspešný. P. bol súdom zaviazaný vyplatiť mu dlžnú čiastku, pričom pred exekútorom vo Švajčiarsku prehlásil a podpísal, že nemá voči nemu žiadne pohľadávky ani iné nároky. Dôkazy o tom doložil do trestného spisu. Ďalej vytýkal obom súdom, že v danom prípade prehliadli nedostatok skutkovej podstaty v časti chráneného objektu, ktorým je vlastníctvo. Z toho dôvodu je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, resp. na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania s tým, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využila prokurátorka i poškodený B. D..

Prokurátorka okresnej prokuratúry vo svojom vyjadrení z 9. augusta 2013 (č.l. 609-610) uviedla, že napadnuté rozhodnutie je správne i zákonné, dovolanie obvineného považuje za účelové v snahe zbaviť sa viny i trestnej zodpovednosti, a preto navrhla dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Poškodený B. D. vo svojom vyjadrení z 5. septembra 2013 (č.l. 611-612) uviedol, že protiprávnym konaním obvineného spoločnosť stratila možnosť budúcich príjmov a prípadne aj ziskov, pretože obvinený si prisvojil výrobné prostriedky a tým poškodil aj jeho ako druhého spoločníka firmy. Navrhol preto dovolanie obvineného ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal

obvinený prostredníctvom splnomocneného obhajcu, čo je v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinený O. S. súdom uložený peňažný trest vo výmere 600,- Eur vykonal dňa 30. decembra 2012 zložením na účet Okresného súdu Nové Zámky (č.l. 618).

Podľa § 92 ods. 2 Tr. zák. ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b/ až k/, k zahľadaniu dochádza ich vykonaním.

Vykonaním peňažného trestu sa vzhľadom na ustanovenie § 93 ods. 1 Tr. zák. na obvineného O. S. hľadí, akoby odsúdený nebol.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Zmyslom tohto mimoriadneho opravného prostriedku je za prísne vymedzených podmienok zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t.j. sankcii spojenej s týmto odsúdením.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní), prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Nakoľko sa možnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto mimoriadneho opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred dovolacím súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady trestného konania by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna zo strán mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na dovolacom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadí, akoby odsúdený nebol. V prípade pripustenia tejto možnosti obvinenému, nutne by musela byť pripustená táto možnosť aj u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V ustanovení § 368 ods. 2 Tr. por. sú explicitne vymenované rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až 168 Tr. por. sa rozumie rozsudok, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, aj výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom potom treba rozumieť rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadí ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, ako je tomu pri upustení od potrestania (§ 40 ods. 2 Tr. zák.), alebo po výkone niektorých druhov trestov (napr. v predmetnom prípade § 56 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 92 ods. 2, § 93 ods. 1 Tr. zák.) alebo na základe rozhodnutia súdu, pri zahľadení odsúdenia, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá ako keby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadenia odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahľadené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahľadením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahľadené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

V dôsledku zahľadenia odsúdenia môžu vzniknúť nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak by neexistovala podmienka bezúhonnosti. Vzhľadom k tomu by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán trestného konania alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahľadení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo k zahľadeniu jeho odsúdenia, aby generálny prokurátor, prípadne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahľadené, by strácalo zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už vykonané a zahľadené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadenia odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť aj to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnej veci vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného predpokladanej v ustanovení § 92 ods. 2 Tr. zák., ktorý sa v posudzovanej veci aplikoval, Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje dovolanie obvineného O. S. za nepripustné, pretože nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné podať v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Dovolanie obvineného preto podľa § 382 písm. f/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky na

neverejnom zasadnutí odmietol.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.